

Fellesmøte for SNR, GRIP og Hadeland - Oppsummering fra møtet

Tid: 11. april 2025 kl. 9-12

Sted: Lunner rådhus

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike: Lillestrøm, Lørenskog, Rælingen, Nittedal og Aurskog/Høland

Hadeland: Gran, Lunner og Jevnaker

Gardermoregionen: Ullensaker, Nannestad, Eidsvoll, Nes, Gjerdrum og Hurdal

Kommunene var representert ved ordfører og kommunedirektør (med unntak av kommunedirektør i Lørenskog). I tillegg var Akershus fylkeskommune representert og administrasjonen i de tre IPRene.

Velkommen

ved Harald Tyrdal, Hadeland IPR og ordfører i Lunner kommune

Møtet startet med en rask runde rundt bordet slik at alle fikk presentert seg. Leder for Hadelandsregionen gikk også gjennom oppsummeringen fra forrige møtet januar 2025.

Felles forvaltning

v/ Erling Kristiansen, kommunedirektør Ullensaker kommune

Bakgrunn for tema er den økonomisk krevende situasjonen i kommune-Norge, trolig den verste på 40 år. Det er en rekke kommunale konsernfunksjoner hvor en samordning kan vurderes. Motivet er økt kvalitet, likeverdighet mellom kommuner, og et overordnet mål om å redusere kostnader.

Dette er en invitasjon fra GRIP til 14 kommuner i SNR, GRIP og på Hadeland, pluss Enebakk som tilhører Folloregionen. Initiativet er forankret i GRIP-styret høsten 2024. GRIP-styret har også vedtak om å omtale muligheter ved regionalt samarbeid i sine kommuneplaner.

Ullensaker har tatt ansvaret for gjennomføring av en sondering i form av spørreundersøkelse til øverste administrasjon i de 14 kommunene, svarene viser at det kan finnes muligheter til samarbeid på ulike områder.

Kommentarer fra møtedeltakerne:

- Prosjektet støttes – viktig regionalt arbeid.
- Viktig med interkommunalt samarbeid, men trenger å vite mer før en engasjerer seg ytterligere – bør en heller vurdere større kommuner?
- Stenger ikke døra, men vil følge regionale vurderinger.
- Samarbeid er veien å gå. Viktig å bruke tid på å finne endepunktet – velge en vei som gir gevinst for både liten og stor kommune – her trenger vi en analyse.
- En spennende innfallsvinkel – raust å invitere inn.
- Kan være at noen ender opp med å velge andre løsninger.
- Vi må starte et sted, og dette er en sondering, men det haster!

Beredskapssituasjonen – dagens hovedtema

Fra invitasjonen til møtet: «Det er en økt satsning på forsvaret, noe som påvirker kommunene i større og mindre grad. Kommunene er førstelinje i beredskapen og står i en eller annen form for beredskapssituasjon nesten daglig. Totalberedskapskommisjonen leverte sin rapport juni 2023 og Regjeringens Totalberedskapsmelding (Meld. St. 9 (2024–2025) er til behandling i Stortinget.

Hvordan kan kommunene bidra til totalberedskap? Hvordan blir vi som kommuner berørt i en beredskapssituasjon? Er det områder hvor det vil være hensiktsmessig å se dette i et regionalt perspektiv?»

Harald Tyrdal ga en kort innledning før han introduserte innleiderne:

- Forsvaret ved Regina N Alexandrova, G9 sivilt militært samarbeid, Hærstaben
- Are Tomasgard, LO-sekretær, var medlem av Totalberedskapskommisjonen
- Rapport «Kommunalt samarbeid for bedre beredskap» ble lagt frem 21. mars 2025 (oppdrag fra KS). Robert Rastad og Åsne Amland, Partner PWC, informerer kort om rapporten

Totalberedskap

Ved Regina N. Alexandrova, G9 sivilt militært samarbeid, Hærstaben. (Presentasjon følger vedlagt.)

Beredskapsmeldingen som utgangspunkt. Gjennomgang av overordnet struktur fred, krise og krig.

Totalforsvaret = det militære forsvaret og den sivile beredskapen.
Beredskapsmeldingen: tydeliggjør mer enn før at det sivile samfunnet skal støtte Forsvaret, noe som bl.a. kan bety at ved et utbrudd nord i Norge, må også våre regioner avgi en rekke tjenester/nøkkelpersoner nordover. Forsvaret vil kunne beslaglegge sivile ressurser, og dette må kommunene ta inn i sine beredskapsplaner – kartlegge og få oversikt over hvilke ressurser det i så fall gjelder.

NATOs artikkel 3 understreker at sivil beredskap er kritisk viktig for alliert motstandskraft og gir Hæren anledning til å kreve innsyn og oversikt i status blant sivile aktører for å kunne jobbe mere effektivt. Hæren benytter «7-baseline» som rammeverk, noe som er brukbart både i fred og i krise. Dette bør

beredskapsrådene i kommunene benytte i sine øvelser. 7-baseline skaper felles situasjonsforståelse, og kan brukes både i krig eller til en hendelse. Ved å jobbe etter det samme «bildet» etterhvert som situasjonen eskalerer, gir en oversikt over egen motstandskraft. Brukes også for å samkjøre sivile og militære kart og oversikter.

Kommentarer fra møtedeltakerne:

- HV er klare, men «øvrige» som forsvinner er de som er «styrkedisponert», dernest de som har vært inne til førstegangstjeneste, deretter andre i sentrale posisjoner. Felles nasjonal utfordring: knapphet på menneskelige ressurser.
- Hva med sikkerhetskriser? Krav til overvåkning? - Krig kan også ta form av hybrid krigføring. Viktig å lage liste over viktige objekter i eget distrikt, samarbeide med HV og bruke overvåkingskamera.
- Endringer i det sivile beredskapssystemet – hvilke beredskapstiltak er iverksatt?
- Hæren trenger oversikt over det som finnes av sivil støtte.
- Kommunene må også kunne fungere i krig – kommunenes ansvar – må greie seg uten støtte fra forsvaret – når nøkkelpersoner må reise andre steder.
- Hva betyr en krig? Bygg og anlegg, transportkapasitet og blod (kapasitet)?
- Kompetansemangel?

Samarbeid om totalberedskap- større og sterkere sammen

Ved Are Tomasgard medlem av Totalberedskapskommisjonen og LO sekretær

Satt i Totalberedskapskommisjonen – bredt mandat og stor jobb. Inkluderte energi og finans. Energi er har politisk betydning også i et beredskapsperspektiv. «Totalberedskap innebærer at samfunnets samlede beredskapsressurser kan mobiliseres for å møte samfunnets helhetlige risikobilde.» Arbeidet var ferdigstillet sommeren 2023, og var et samarbeid med forsvars- og energikommisjonen.

Det er viktig å styrke grunnberedskapen og sikre at den kan snus inn mot ulike scenarier. For å styrke grunnberedskapen må det gjennomføres øvelser. Tillitssamfunnet er grunnmuren. Tillit til hverandre,

til myndighetene og mellom aktørene i beredskapen. Destabiliseringsprosesser foregår i dag, hos oss, hver dag!

Fire store drivere som påvirker risiko- og trusselbildet:

- Stormaktsrivalisering
- Teknologisk utvikling
- Klimaendringer
- Demografiske endringer.

Totalberedskapsmeldingen: sivilt samfunn må være forberedt, også på krig, på å motstå sammensatte trusler og understøtte militær innsats. Det er viktig med felles rådsstruktur for beredskap nasjonalt, regionalt og lokalt og behov for å utarbeide flerårige planer for nasjonale øvelser.

Kommunene kan bidra med oppfordring til innbyggerne om å sørge for å være forberedt – må kunne klare seg en uke – egenberedskap.

Kommentarer fra møtedeltakerne:

- Husk at bruk av frivilligheten bør gå via etablerte organisasjoner – her kan det ellers være aktører som ikke er tillitsverdige.
- Tema tilfluktsrom – vil bety en betydelig kostnad for kommunene, men fokus nå må være på alternativene/mulighetene.

KS FoU rapport «[Kommunalt samarbeid for sterkere beredskap](#)»

Ved Robert Rastad, direktør PWC og Åsne Amland, rådgiver PWC

Kartlegging viser at 83% av kommunen har samarbeid – 38% har ikke organisert/formalisert samarbeid. Målet er deling og styrking av kompetanse. Formaliserte samarbeid oppleves å gi bedre effekt enn ikke-formaliserte samarbeid.

Anbefalinger til kommunene:

- Bør samarbeide om beredskap og det bør formaliseres.
- Vurder internt samarbeid i egen kommune- intern koordinering.
- Viktig at samarbeidene er godt forankret politisk, administrativt og faglig.
- Forsøk å samle alle typer beredskapsaktører – samvirke gir gode resultater – samle i et senter. "Samfunnssikkerhetens hus."
- Forankre – og reforankre ettersom det kommer nye politisk ansvarlige.

Konkrete anbefalinger også til KS, se rapporten.

Kommentarer fra møtedeltakerne:

- Samvirkelokaliseringsen som i Bergen kommune? SVAR: I Bergen brukte man sykkel-VM for å samkjøre all beredskap i byen – bygget opp samvirkesenteret (Samfunnssikkerhetens hus/beredskapshus). Alt fungerte veldig bra når alle satt sammen.
- Statens grenser (virvar av grenser) for ulike etater, dette hindrer ofte god beredskap. Staten har et ansvar for å bidra til klargjøring gitt kryssende grenser. SVAR: påpeker dette i rapporten og understreker at dette kan ryddes i dersom det er politisk vilje til det.

Oppsummering:

- Dette må følges opp videre, kan ikke slippes etter denne økta. Beredskap er et gjentakende og viktig tema og noe vi må jobbe videre med. Bra program!

Plan for neste møte 2025: hvilke tema ønsker vi å sette på dagsorden?

Innspill som kom:

- Energi – større seminar?
- Næringsutvikling – besøksnæring – turisme
- Markarådet – presentasjon
- Videre diskusjon om beredskap
- Ungdomskriminalitet – forebyggende
- Planarbeid fylkeskommunalt – hva foregår i Akershus?

Ta intern diskusjon i hver av IPR'ene om hvordan vi kan ta samarbeidet i dette forumet videre. Ønsker at vi skal diskutere mer hvordan vi kan samarbeide konkret fremover. Gjerne ytterligere spisset dagsorden.

Regionstyrene kan gå tilbake og vurdere hva som kan tas tilbake til neste gang.

Bør vi lage et rom for diskusjon rundt konkrete problemstillinger?

Oppsummering: Ja, det skal være dialog og diskusjon. Det må tas med inn i dette rommet, kanskje sette opp noen problemstillinger som kan drøftes i neste møte.

Neste fellesmøte for disse tre regionene er 18. november, Eidsvoll rådhus.

